

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

139:2 • 2019

Databasen *Svenska dagstidningar* – mycket text, mindre kontext

Under de senaste åren har tillgången på stora textmassor från det förflutna i det närmaste exploderat.¹ Detta gäller inte minst dagstidningstext. Kanadensiska *Toronto Star* var den första dagstidningen vars utgivning digitaliserats i sin helhet.² Den gjordes tillgänglig för forskning 2002. Samma år lanserades även databaser som omfattade en andra kanadensisk tidning, *Globe and Mail*, samt amerikanska *New York Times* tillbaka till 1851. Liknande databaser har etablerats på andra håll i världen. Av de nordiska länderna verkar Finland ha kommit längst. Där har alla tidningar från 1771 till 1929 digitaliserats.³ Kungl. biblioteket (KB) tillhandahåller sedan 2014 databasen *Svenska dagstidningar*, via söktjänsten *Sök bland svenska dagstidningar* (SbSD).⁴ Hittills har KB:s databas innehållit ett urval av svenska dagstidningarna från 1645 till i dag men i september 2018 tillkännagavs att en donation kommer att möjliggöra digitalisering av samtliga svenska dagstidningar utgivna under perioden 1734–1906.⁵

1. Jessica Parland-von Essen *et al.* (red.), *Historia i en digital värld* (2016) <<https://digi.hist.se/hdv2>> (11/2 2019); Jean-Baptiste Michel *et al.*, "Quantitative Analysis of Culture Using Millions of Digitized Books", *Science*, 331:6014 (2011) s. 176–182; Shawn Graham, Ian Milligan & Scott Weingart, *Exploring Big Historical Data: The Historian's Macroscope* (London 2016).

2. Ian Milligan, "Illusionary Order: Online Databases, Optical Character Recognition, and Canadian History, 1997–2010" *Canadian Historical Review* 94:4 (2013) s. 540–569, 559.

3. Se Finlands Nationalbiblioteks portal för digitala samlingar, <<https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/search?language=sv>> (3/10 2018), samt Kimmo Kettunen, Jukka Kervinen & Mika Koistinen, "Creating and Using Ground Truth OCR Sample Data for Finnish Historical Newspapers and Journals", *Proceedings of the Digital Humanities in the Nordic Countries 3rd Conference* (Helsinki 2018).

4. Sök bland svenska dagstidningar <<http://tidningar.kb.se>> (14/9 2017). För enkelhetens skull refererar jag härnäst till såväl databasen som den förknippade söktjänsten som SbSD. Detta är dock inte en officiell förkortning. I detta sammanhang bör även databasen *Svensk-amerikanska tidningar* nämnas, se <<http://www.mnhs.org/newspapers/swedishamerican>> (16/10 2018), som tillkommit genom ett samarbete mellan KB och flera amerikanska aktörer.

5. Pressmeddelande på KB:s hemsida, <<https://www.kb.se/om-oss/press.html#/presseleases/donation-paa-30-miljoner-goer-historiska-nyheter-fria-foer-alla-2681943>> (24/9 2018).

Forskningspotentialen i den typ av källa som digitaliserade dagstidningar utgör är stor.⁶ Hög användarvänlighet, lättillgänglighet och snabbhet gör det enkelt – och frestande – för forskare, studenter och allmänhet att kasta sig ut i oceaner av digital text. Digitala textarkiv inbjuder till vad som Thomas Nygren kallat "kreativ lek med data" och kan på så vis inspirera forskare att ta sig an gamla frågor på nya sätt, eller formulera helt nya frågor.⁷

Samtidigt är det lätt hänt att vi glömmer bort grundläggande källkritiska frågor när vi möter söktjänster som SbSD.⁸ Historikern Ian Milligan, som studerat användandet av digitaliserade dagstidningar i avhandlingar och tidskriftsartiklar om kanadensisk historia, menar att detta ofta skett på ett oreflekterat sätt. Från 1997 till 2011 nästan tiodubblades antalet referenser till *Toronto Star* och *Globe and Mail*, samtidigt som referenser till tidningar som inte fanns tillgängliga digitalt inte ökade alls.⁹ I stället för att bläddra och översiktligt läsa igenom tidningar använder forskare söktermer. Forskningen blir mer fokuserad och historiker riskerar att förlora den känsla för kontext och tidsanda som äldre tiders läsning och källanvändning kunde ge upphov till, varnar Milligan.¹⁰

Behovet av bakgrund och metadata

I Sverige har användandet av digitaliserade dagstidningar ännu inte antagit samma proportioner som i Kanada, men sannolikt pågår en hel del forskning som helt eller delvis bygger på SbSD och liknande databaser.¹¹ Jag ska här göra ett försök att introducera och diskutera SbSD. Även om många historiker redan känner till och bekantat sig med databasen menar jag att den förtjänar en viss introduktion eftersom en sådan saknas på söktjänstens webbsida. På förstasidan finns information om exempelvis möjligheten att spara sina sökningar, upphovsrätt, EU:s dataskyddsförordning och andra tid-

6. Roberto Franzosi, "A Third Road to the Past? Historical Scholarship in the Age of Big Data", *Historical Methods* 50:4 (2017) s. 227–244; Robert J. Shiller, "Narrative Economics", *American Economic Review* 107:4 (2017) s. 967–1004.

7. Thomas Nygren, "Digitala material och verktyg: Möjligheter och problem utifrån exemplet *Spatial History*", *Historisk tidskrift* 133:3 (2013) s. 474–482, 482.

8. Helle Strandgaard Jensen, "Doing Media History in a Digital Age: Change and Continuity in Historiographical Practices", *Media, Culture & Society* 38:1 (2016) s. 119–128.

9. Milligan (2013) s. 542.

10. Milligan (2013) s. 560. Se även Lara Putnam, "The Transnational and the Text-Searchable: Digitized Sources and the Shadows They Cast", *American Historical Review* 121:2 (2016) s. 377–402.

11. För några exempel, se: Peter Bernhardsson, "Mästaren och marknaden: 1800-talets privata språkundervisning i Stockholm", *Praktiske Grunde: Nordisk Tidskrift for Kultur- Og Samfundsvidenskab* 4 (2010) s. 57–68; Martin Ericsson, "Såsom det brukas med tattare: Kollektivt våld mot familjer utpekade som tattare eller zigenare 1872–1955", *Historisk tidskrift* 137:1 (2017) s. 37–63; Peter Håkansson & Tobias Karlsson, "På spaning efter springpojken: Ungdomsjobb och sociala nätverk vid sekelskiftet 1900", *Historisk tidskrift* 138:1 (2018) s. 33–62.

ningstjänster men däremot inte någon rubrik som leder vidare till samlad information om själva databasen.

Det ska inledningsvis sägas att jag är vare sig mediehistoriker eller specialist inom fältet digital humaniora. Jag har kommit i kontakt med SbSD inom ramen för ett projekt om arbetskonflikter, ett fält där det finns en tradition av att använda dagstidningar som källa, om än inte i digital form.¹² Som nyfiken användare har jag fått klicka mig fram mellan olika sidor, bloggar och webbforum för att få klart för mig hur SbSD kommit till och vad den innehåller.¹³ Förhoppningsvis kan denna text, som började med att jag som ny användare försökte få grepp om databasen, också vara av värde för forskare på andra fält, liksom lärare på olika nivåer.¹⁴ Min förhoppning är också att denna text kan bidra till den pågående diskussionen om hur digitala resurser och metoder kan, och bör, påverka utvecklingen inom historievetenskaperna.

Bristen på bakgrundsinformation och metadata är ett återkommande problem när det gäller digitaliserade källor.¹⁵ Detta gäller delvis också tjänsten SbSD. Å ena sidan görs löpande uppdateringar i ett "frågor och svar"-forum om hur databasen förändras över tid, exempelvis vilka titlar och perioder som lagts till och vilka som planeras framöver.¹⁶ Å andra sidan saknas en samlad och någorlunda fyllig bakgrundsbeskrivning som svarar på grundläggande frågor om syfte och urval.¹⁷ Vem har egentligen skapat tjänsten och med vilket syfte? Hur har urvalet av digitaliserade tidningar gått till? Hur har databasen förändrats över tid? Denna information finns för den som letar men är i skrivande stund inte något som möter användaren direkt. Här nedan följer mitt försök att skissa SbSD:s tillkomstshistoria.

Det svenska nationalbiblioteket var relativt sent ute med att i stor skala söka digitalisera dagstidningar. Från 1950-talet och fram till 2013 var mikro-

12. Roberto Franzosi, "The Press as a Source of Socio-Historical Data: Issues in the Methodology of Data Collection from Newspapers", *Historical Methods* 20:1 (1987) s. 5–16.

13. Jag är tacksam för synpunkter på tidigare versioner av detta manuskript från bland andra Kenneth Nyberg, Jakob Molinder och Gustav Öberg. Texten har också inspirerats av diskussionerna på workshopen "Dig Hist – Towards an Ontology of Digital History" på Malmö universitet, 24–25 maj 2018.

14. För en introduktion till användning av digitala resurser inom historieundervisningen på universitetsnivå, se Anna Nilsson Hammar, "Historieundervisning på nya villkor?", i Klas-Göran Karlsson (red.), *Att undervisa i historia på universitetet: Idéer, problem, utmaningar* (Lund 2018). För ett tips på hur SbSD kan användas i en praktisk undervisningssituation, se Bengt Nilsson, "Industrialismen", i Bengt Liljegren et al. (red.), *Att undervisa i historia: Tusen och ett sätt att inspirera sina elever* (Lund 2012) s. 93–96.

15. Jensen (2016); Kenneth Nyberg, "Big Data", i Jessica Parland-von Essen et al. (red.), *Historia i en digital värld* (2016) <<https://digi.hist.se/hdv2/4-metoder>> (26/9 2018).

16. SbSD – Frågor och svar <<https://feedback.blogg.kb.se>> (11/2 2019).

17. I skrivande stund finns början på en sådan bakgrund, se SbSD – Frågor och svar <<https://feedback.blogg.kb.se/forums/topic/kort-om-databasens-innehall>> (11/2 2019).

film den dominerande tekniken för att bevara och tillgängliggöra svenska dagstidningar.¹⁸ Det är följaktligen via mikrofilm som de flesta historiker hittills använt dagstidningarna som källa. KB:s första steg mot digitalisering av dagspress togs under 00-talet.¹⁹ Tonvikten låg på metod- och kompetensutveckling men de tidiga projekten resulterade i söktjänsten *Digitaliserade svenska dagstidningar*, hädanefter DSD. Denna tjänst, som aldrig blev färdigutvecklad men som länge fanns tillgänglig som betaversion, innehöll över 200 000 sidor tidningstext, inte minst direktscannat material men i stor utsträckning också bilder scannade från mikrofilm.²⁰ Detta innebar att kvalitetsproblem från tidigare mikrofilmningar överfördes – och eventuellt förstärktes – till det digitala formatet. Eftersom DSD låter användaren studera hela tidningssidor i PDF-format och samtidigt ta del av den maskinlästa textmassan för motsvarande sida går det att få en uppfattning om eventuella kvalitetsproblem.

Följande citat, som handlar om en strejk i Grängesberg och är hämtat från *Faluposten* 15 februari 1890, exemplifierar kvaliteten på den maskinlästa texten:

■ Falun den 13 Februari. ■> Vtrejl«ll`i-Gräugetzberg, hwarundu de strejkande icke gjorde sig skyldiga till ringaste våld af något flög, slutade i lördags. arbetarne bewiljades en förhöjning i arbetslönen med omkring 5 procent, att räknas fun 1 Februari. Förut har eu höjning af 10 proc. bewiljat?. Rörande strejken fliifwes bland an- nat i D. N.: Ehnrr landshäfdiug Treffenberg ej uted silt fövljör kunde få arbetarne alt medze det, sijuS de! dock wllia ett sak- tu)! alt niisjuöje* - jäst ganska länge. Det är i allmlrlrljet inte så att de nnust betryckta klaga mest. Det finS ett elände, fom tystar klagan. Det är tioärtom så att först den, som kommit åt att \afta något as lts- wels glädje, på allroar oupphörligt tim* ter på att förbättra sin ställning.²¹

Det ska här påpekas att ovanstående text är publicerad i frakturstil, vilken anses vara särskilt svår att maskinellt läsa in.²² Däremot är bildkvaliteten förhållandevis god på just det parti av tidningssidan textavsnittet är hämtat

18. Christian Widholm, "Från massmedium till mikrosurrogat: Några reflektioner kring den mikrofilmade dagstidningen som källa", *Scandia* 77:2 (2011) s. 155–170.

19. Johan Jarlbrink, Pelle Snickars & Cristian Colliander, "Maskinläsning: Om massdigitalisering, digitala metoder och svensk dagspress", *Nordicom-Information* 38:3 (2016) s. 27–40.

20. Presentation av DSD på KB:s hemsida <<http://magasin.kb.se:8080/searchinterface/about.html>> (9/9 2017).

21. Resultat av sökning på DSD <<http://magasin.kb.se:8080/searchinterface/page.jsp?id=kb:60214&recordNumber=8&totalRecordNumber=377>> (9/9 2017).

22. Jarlbrink, Snickars & Colliander (2016) s. 27, 29.

från. I mitten av sidan, där bildkvaliteten är mycket dålig, blir resultatet av maskinläsningen ännu sämre.²³ Erfarenheterna från DSD gjorde att KB i senare projekt övergav idéer om att använda mikrofilm som underlag för digitalisering. Gissningsvis bidrog även dessa tidiga erfarenheter till att användare inte ges tillgång till att kopiera hela maskinlästa textsidor i nuvarande gränssnitt.

SbSD har sitt ursprung i projekten Digidaily 1 respektive Digidaily 2, som bedrevs under åren 2010–2014. Digidaily 1 var ett samarbete mellan KB, Riksarkivet och Mittuniversitetet som bedrevs 2010–2013 med syftet att ”utveckla rationella metoder och processer för digitalisering och texttolkning av dagstidningar”.²⁴ Det handlade bland annat om att pröva digitalisering från papper respektive mikrofilm, testa tekniker för texttolkning i stor skala och för tillgängliggörande av materialet. Digidaily 2 fortsatte i dessa banor, bland annat med fokus på metoder att förbättra kvaliteten i texttolkningen.²⁵

År 2014 blev betaversionen av SbSD tillgänglig.²⁶ Av upphovsrättsliga skäl valde KB att sätta en gräns vid år 1900 för publiceringen av fotograferade sidor. Användare kunde visserligen få fram sökresultat och korta textsektorer för senare år men läsning av hela sidor var endast möjlig vid KB:s egna datorer. Avsikten var att flytta fram gränsen ett år i taget. KB:s begränsning av tillgången på bilder vållade en hel del kritik. I ett upprop daterat 23 mars 2017 krävde Sveriges Släktforskarförbund exempelvis att de digitaliserade dagstidningarna skulle vara fritt tillgängliga fram till år 2000.²⁷ Från KB:s sida uttrycktes sympati för kraven på öppenhet och tillgängliggörande men ledningen menade att det i princip skulle krävas en grundlagsändring för att fritt publicera allt material. Den lösning, som åtminstone för tillfället, ser ut att komma till stånd är att tillgången till omskade sidor även ska kunna erbjudas av ”intresserade” folkbibliotek.²⁸

Inledningsvis omfattade SbSD endast två publikationer – *Aftonbladet* och

23. Se Lars Borin & Richard Johansson, ”Kulturomik: Att spana efter språkliga och kulturella förändringar i digitala textarkiv”, i Jessica Parland-von Essen *et al.* (red.), *Historia i en digital värld* (2017) <<https://digihist.se/hdv2/fordjupningar/kulturomik-att-spana-efter-sprakliga-och-kulturella-forandringar-i-digitala-textarkiv>> (9/2 2019), för en diskussion om vad som påverkar kvaliteten i maskinläst text.

24. KB:s hemsida – Projekt Digidaily <<http://www.kb.se/om/projekt/Projekt-Digidaily>> (9/9 2017).

25. KB:s hemsida – Digidaily 2 <<http://www.kb.se/om/verksamhet/digitalisering/Digidaily2>> (9/9 2017). Utvecklingen av själva gränssnittet för söktjänsten sköttes av KB och låg utanför ramen för de här nämnda projekten.

26. KB:s hemsida <<http://www.kb.se/aktuellt/nyheter/2014/Ny-soktjanst-for-digitaliserade-dagstidningar->>> (9/9 2017).

27. Roland Classon, ”Upprop för fria digitaliserade dagstidningar”, *Helsingborgs Dagblad*, 23/4 2017.

28. SbSD – Frågor och svar, <<https://feedback.blogg.kb.se/forums/topic/svenska-dagstidningar-pa-folkbibliotek-fran-2019>> (11/2 2019)

Svenska Dagbladet. Tack vare ett anslag från Riksbankens Jubileumsfond kunde KB under åren 2016–2017 digitalisera drygt 40 dagstidningar som gavs ut fram till och med 1895. Med hjälp av separata anslag kunde även tidningarna *Arbetet*, *Eskilstunakuriren* och *Reformatorn* digitaliseras helt eller delvis. Dessutom gjordes digitaliseringen av titlarna i DSD om och lades till i SbSD. Arbetet fortskred med att lägga till 13 tidningar utgivna mellan 1878 och 1978 som inte tidigare funnits på mikrofilm.²⁹ Även om databasen byggdes ut i snabb takt var det länge fråga om ett urval av publikationer som digitaliserades.³⁰ I september 2018 tillkännagav KB ett stort anslag från stiftelsen Arcadia för digitalisering av ”hela återstoden av det upphovsrättsligt fria svenska pressarvet” omfattande perioden 1734–1906.³¹ Nya titlar kommer att läggas till löpande fram till 2022.³²

Textmassans storlek

Som nämnts går det, med viss möda, att följa hur SbSD vuxit fram via ett blogforum, något som är viktigt för att forskare i framtiden ska kunna reproducera resultat från studier som är genomförda under olika faser i databasens historia. I detta avseende är SbSD betydligt mer transparent än exempelvis Google Books,³³ även om graden av transparens skulle kunna förbättras ytterligare. Det hade också varit intressant och relevant att få ta del av vilka överväganden som styrer den retrospektiva digitaliseringen.

Om användare får en klarare bild av databasens bakgrund och tillkomsthistoria får de också lättare att förstå varför textmassans storlek – antalet sidor – varierar över tid. Också det är ett slag av metadata som gärna kunde ha presenterats tydligare eftersom kännedom om korpusens storlek krävs för att beräkna den relativa frekvensen av ord och uttryck. Ett enkelt sätt att bilda sig en uppfattning om SbSD:s storlek är att använda söktermen *. Då redovisas det totala antalet sidor i databasen vid den aktuella tidpunkten i form av ett stapeldiagram.

Figur 1 visar ett sådant diagram för en sökning som gjordes 27 september 2018. Vid den tidpunkten omfattade SbSD över 20 miljoner tidningssidor. En

29. SbSD – Frågor och svar <<https://feedback.blogg.kb.se/forums/topic/genomforda-digitaliseringsprojekt>> (11/2 2019).

30. Enligt egen uppgift har KB 2 600 olika dagstidningstitlar i original, motsvarande över 120 miljoner sidor från 1645 och framåt. KB:s hemsida – hitta och beställ, <<http://www.kb.se/samlingarna/tidningar-tidskrifter>> (17/9 2017).

31. KB:s hemsida – om oss <<https://www.kb.se/om-oss/press.html#/pressreleases/donation-paa-30-miljoner-goer-historiska-nyheter-fria-foer-alla-2681943>> (17/10 2018).

32. SbSD – frågor och svar <<https://feedback.blogg.kb.se/forums/topic/digitalisering-och-tillgangliggorande-av-svenska-dagstidningar-1734-1906>> (17/10 2018).

33. För en diskussion om Google Books i detta avseende, se t ex Jani Marjanen, ”Begräppshistoria”, i Martin Gustavsson & Yvonne Svanström (red.), *Metod: Guide för historiska studier* (Lund 2018) s. 97–132, 124.

stor andel av textmassan är från de allra senaste åren, mer bestämt från och med 2013. Från detta år började vissa dagstidningar levereras direkt till KB i digitalt format.³⁴ I figur 1 kan vi också ana att antalet tidningssidor tenderar att öka över tid. Ökningen är dock inte jämn, vilket framgår tydligare om vi studerar en mer avgränsad tidsperiod. Figur 2 visar antalet tidningssidor under perioden 1800–1949. I denna figur syns en markant diskontinuitet mellan åren 1895–1896. Detta är resultatet av en medveten prioritering av SbSD:s upphovsmän, som i ett inledande skede prioriterade digitalisering av publikationer fram till 1895 (se ovan).

Anslaget från Arcadiastiftelsen kommer rimligtvis att innebära att denna diskontinuitet blir ännu större men förskjuts tio år framåt i tiden. Vi får då en situation då SbSD omfattar alla tidningar fram till 1906 men ett urval av tidningar efter 1906. Behovet av en grundlig beskrivning av vilka publikationer som finns med efter 1906 och vilka som inte gör det blir då ännu större, inte minst mot bakgrund av dagspressens partipolitiserings under 1900-talets första halva.³⁵ I anslutning till en sådan beskrivning hade kortare presshistorisk översikt eller åtminstone tydliga referenser till existerande översikter varit på sin plats. I detta avseende är databasen *Svensk-amerikanska tidningar* ett föredöme.³⁶

Som framgår av figur 2 finns trendmässiga komponenter i utvecklingen av det totala antalet sidor i SbSD. Detta kan hänga samman såväl med antalet inkluderade publikationer, publikationernas utgivningsfrekvens och antalet sidor per nummer. Ökningen av korpusens storlek fram till 1895 beror sannolikt till stor del på att antalet publikationer ökar.³⁷ Den ökning som följer efter sekelskiftet 1900 hänger troligtvis samman med att en ny generation av tryckpressar sänker kostnader för att öka tidningarnas omfattning.³⁸

Bild 2 visar också vissa kortsiktiga fluktuationer i sidantalet. En påtaglig nedgång uppträder exempelvis mellan åren 1918 och 1919. Är det ett uttryck för en faktisk minskning av tidningsutgivningen i något avseende eller ett uttryck för att antalet publikationer i SbSD går ned? Det är något som med fördel hade kunnat kommenteras i en bakgrundsbeskrivning.

34. Detta gäller sedan 2014 alla dagstidningar.

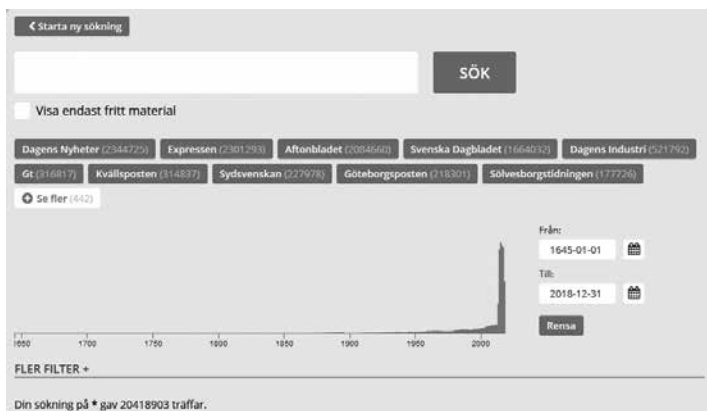
35. Gunilla Lundström, *När tidningarna blev moderna: Om svensk journalistik 1898–1969* (Göteborg 2004); Gunilla Lundström, Per Rydén & Elisabeth Sandlund, *Den svenska pressens historia, 3: Det moderna Sveriges spegel (1897–1945)* (Stockholm 2001).

36. Hemsida där Minnesota Historical Society presenterar *Svensk-amerikanska tidningar* <<http://www.mhhs.org/newspapers/swedishamerican/publishing>> (16/10 2018).

37. Karl Erik Gustafsson *et al.*, *Den svenska pressens historia, 2: Åren då allting hände (1830–1897)* (Stockholm 2001).

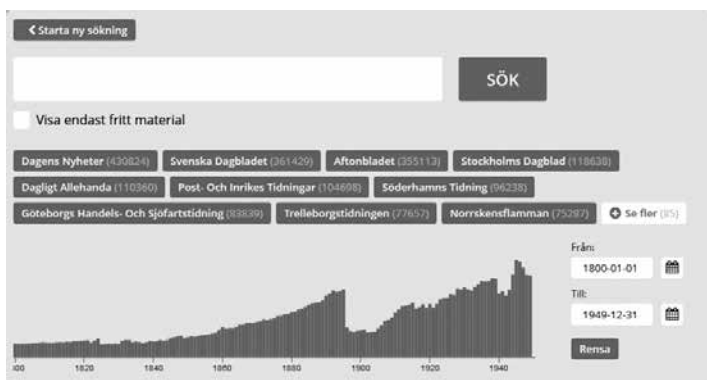
38. Lundström, Rydén & Sandlund (2001).

FIGUR 1. Antal sidor i SbSD per år under perioden 1645–2018

Kommentar: Bilden visar utfallet av en sökning på termen *, gjord 27 september 2018.

FIGUR 2. Antal sidor i SbSD per år under perioden 1800–1949

Kommentar: Bilden visar utfallet av en sökning på termen *, gjord 27 september 2018.

Databasen *Svenska dagstidningar* är exempel på hur även historiker får tillgång till allt större datamängder. Med ett enkelt gränssnitt och hög kvalitet på de reproducerade tidningssidorna kommer SbSD att vara till stor nytta i historisk forskning av många olika slag. Samtidigt finns i tjänstens nuvarande utformning ett antal begränsningar och brister när det gäller

bakgrundsinformation och metadata. Något som är viktigt att känna till är att SbSD sedan den lanserades 2014 vuxit, och fortsätter växa. Det handlar inte bara om att ny tidningstext levereras till KB utan även om att äldre text adderas. Resurserna för retrospektiv digitalisering har emellertid varit begränsade varför databasens upphovsmän tvingats till prioriteringar.

Hittills har textmängden (antal sidor) i SbSD uppvisat en stor diskontinuitet mellan åren 1895 och 1896 till följd av en medveten prioritering. Nya anslag har flyttat fram denna gräns till 1906. Detta innebär att de absoluta frekvenser som presenteras i samband med sökresultaten får tolkas med försiktighet. Jag har i denna text försökt åstadkomma en kort sammanställning av databasens tillkomst historia som nya användare förhoppningsvis kan ha glädje av. Men det bästa vore naturligtvis att en ordentlig beskrivning av databasen – dess tillkomst och vilka val som gjorts på vägen – görs till en naturlig del av användargränssnittet.

Dagstidningen som historisk källa är svåröverträffad när det gäller att ge insikter i hur enskilda frågor, händelser och processer är infogade i större sammanhang. SbSD öppnar utan tvekan upp nya, spännande vägar för historiker. Det har exempelvis blivit möjligt att snabbt ta reda på när specifika begrepp och uttryck började användas i större omfattning och att skaffa sig en överblick över hur intensiteten i mediebevakningen av olika slags händelser förändrats över tid. Nyfikenheten och kreativiteten inför digitala källor behöver dock kombineras med klassisk källkritik och en aktiv diskussion om hur digitaliseringen påverkar den historiska forskningen.

Lunds universitet

TOBIAS KARLSSON